ליל הסדר וסדר העדיפויות שלנו

מאת: שרה ח. נחמה
מרץ 22, 2021

ליל הסדר עושה לנו סדר לא רק בחיים או לפני פסח עם הניקיון, אלא שבלילה הזה אנחנו גם בונים את סדר העדיפויות שלנו!

כאשר הגיע הרגע לצאת ממצרים, לא עמד לרשות בני ישראל הזמן הדרוש לאפות חמץ. רבי נתן מברסלב כותב, שהמילה 'חמץ' נכתבת באותן אותיות כמו המילה 'מצה', וקיים קשר ישיר ביניהן.

כדי לזכור את יציאת מצרים, אנחנו חוגגים את חג הפסח באכילת מצב במקום חמץ, וזאת למשך החג כולו. אנחנו יושבים בליל הסדר ומקיימים מספר מצוות הערוכות בסדר מיוחד, החל ב 'קדש' (אמירת קידוש) וכלה ב'נרצה'. אם קוימו המצוות ונאמרו התפילות על פי סדרן, אזי הן מתקבלות ונרצות לפני האלוקים.

בדיוק כפי שסיפור הפסח חוזר ונשנה מדי שנה, מיישם רבי נתן את מושג הפסח לכל יהודי ויהודי בכל שעה. בכל מסע אל הרוחניות, קודם

שחרורו האישי של האדם, הוא חווה מעין עבדות ושעבוד הקושרים אותו לגשמיות. על האדם למהר ולהתרחק משעבוד זה. בנסיבות כאלה, אין לו זמן להכין 'חמץ' – לחם ומגדנות אחרים האפויים אפייה מלאה. מכיוון שממהרים להימלט מהגשמיות, צריך להסתפק ב 'מצה'.

אולי גם זה יעניין אתכם:

חד גדיא, למה כולם התערבו?

הא לחמא – בואו לאכול מלחם החוויה!

מה נשתנה? חמץ ומצה?

עשר מכות מצרים – מה הן אומרות?

גביע השלום של אליהו הנביא

כמו כל דבר בעולם הזה, גם לחמץ ישנם היבטים שליליים וחיוביים שמקורם בעץ הדעת טוב ורע. לרוב, החמץ, בתסיסה שלו, קשור עם תכונות רעות כמו יהירות (כפי שהבצק תופח) או כעס וכפירה, כפי שאומר דוד המלך (תהלים עג, כא): "כי יתחמץ לבבי". כלומר, ליבי כועס בשל הצלחת הרשעים.

> על האדם למהר ולהתרחק מהשעבוד. בנסיבות כאלה, אין לו זמן להכין 'חמץ' – לחם ומגדנות אחרים האפויים אפייה מלאה. מכיוון שממהרים להימלט מהגשמיות, צריך להסתפק ב 'מצה'…

בצד החיובי – 'חמץ' אותיות 'מצה', ושורשו ברמת ה 'רצון' הנשגבה. במובן זה 'חמץ' *משקף*, בעצם, חכמה רוחנית עמוקה. כדי להיות ראוי לחכמה זו, על האדם להכין את עצמו במאמץ גדול ובכוונה רבה מאוד. מכיוון שהמבקש רוחניות חייב תחילה להיחלץ מהעבדות לחומר, אל לו לחשוב שהוא ראוי לטפס מיד על לרמה העליונה ביותר של חכמה רוחנית. ההתרוממות עד למדרגה רוחנית גבוהה עלולה להימשך זמן רב, ובינתיים האדם אינו בשל עדיין לאכול מן ה 'חמץ'. מסיבה זו אסור לנו לאכול 'חמץ' בפסח – מתוך חשש שטרם הגענו לרמת ה 'רצון' הדרושה לנו.

לכן אנחנו עורכים ליל סדר, אשר באמצעותו אנו בונים את סדר העדיפויות שלנו. אנחנו מתחילים ב 'קדש' שעניינו הכנה (בראשית לח, כא, וראו רש"י) כאילו אומרים: 'איננו מוכנים עדיין להשיג חכמה

גבוהה , אולם אנחנו נכונים להתאמץ כדי להשיג אותה . עלינו לכלכל היטב את צעדינו ולהתקדם ממצווה למצווה , מתפילה לתפילה , להתאמץ ברוחניות , צעד אחר צעד . אנו מקווים לסיים את הסדר שלנו ב ’נרצה ’ שעניינו ‘רצון ’, כשכל התפילות שלנו יתקבלו .

‘חמץ’ אותיות ‘מצח’ , שבמובן הזה משקף חכמה רוחנית עמוקה ….

אכילת חמץ אסורה עד סוף חג הפסח . זאת , מכיוון שצריך לחכות לקריעת ים סוף (שהתרחשה ביום האחרון של פסח) . קריעת ים סוף מקבילה לפתיחת שערי החכמה (דעת אמיתית) . לכן , אחרי שנמצאנו ראויים להיכנס לים החכמה ולחצות אותו בשלום , בלי להיכנע בדרך למחשבות כפירה או לפילוסופיות מזיקות אחרות , אנחנו יכולים ‘לאכול ’ שוב ‘חמץ ’ .

אחרי השלמתם המוצלחת של כל שלבי הפסח, אפשר להניח שהמרץ האינטלקטואלי שלנו יופנה מעכשיו לאמונה ולרצון רוחני אמיתי , ולא לעיסוק בחומריות (ראו ליקוטי הלכות , ברכות השחר ה , טז) . אז הופך החמץ למצח – מצח הרצון – רצון אלוקי .

(המאמר מבוסס על דברי המחבר בספרו אנטומיה של הנְשָמָה . כנסו ותיהנו מהמְבְצָעִים הַמְיוּחָדִים שֶׁל חֲנוּת האתר שלנו !) .

רוצים ליהנות מעוד מאמרים בנושא פסח ? היכנסו לקִישׁוּר הַזֶה וְתֵיהָנוּ !